

PONAVLJAMO ŠTO ZNAMO – 5. razred

1. Dopuni rečenice.

U hrvatskome su jeziku tri narječja: _____, _____ i _____.

Različite govore unutar istoga narječja nazivamo _____ govori.

Prema izgovoru glasova *i*, *e* i *(i)* je razlikujemo tri hrvatska govora: _____, _____ i _____ govor.

Hrvatska narječja, zavičajni i mjesni govori te hrvatski standardni jezik zajedno čine _____ jezik.

2. Sljedeću rečenicu napiši na svojem zavičajnom ili mjesnom govoru.

Moj tata cijelo jutro traži izgubljene čarape.

3. Istaknutim nepromjenjivim riječima odredi vrstu.

Baka i Kajsa

Na kućici iz bajke dva su prozorčića gledala na ulicu, i kroz njih su često virili radoznali nosić

i dva vesela, smeđa oka. **Iza** kuće skrivao se vrt, **a** u njemu je bilo višnjino stablo i nekoliko

grmova šipka. Baka i Kajsa **baš** su u tome vrtu pile kavu. Baka je pila kavu, a Kajsa

neumorno umakala šećerne kockice u bakinu šalicu. **Oh**, kako su se njih dvije **divno** slagale!

(Astrid Lindgren, *Hrabra Kajsa*)

4. Napiši vrstu istaknutih priloga u rečenici.

Jutros je Kajsa **veselo** doskakutala **ovamo**.

5. Ispod istaknutih mjesnih priloga napiši pitanja na koja odgovaraju.

Ondje su glasno zapjevali. **Onamo** ćete ići kasnije. **Ovuda** su prolazili.

6. Odaberi rečenice u kojima je pravilno uporabljen prijedlog.

Okrenula se k sestri. Zajedno sa Sanjom ide u kino.

Djevojčica se šeće sa prijateljicama. Krenula je k Goranu.

7. Sljedeće upitne rečenice nisu pravilno oblikovane. Preoblikuj ih i pravilno napiši.

Da li se trudiš imati odlične ocjene? _____

Da li je lijepo biti učenik? _____

8. U sljedećim su rečenicama istaknute imenice. Odredi im rod, broj i padež. Sva tri obilježja napiši kraticama iznad imenice, primjerice: N jd. m. r.

Nitko na **svijetu** nije jači od **čovjeka** koji zna jer **znanje** je **moć**.

Pogreška je **dio uspjeha** i neće spriječiti **uspjeh** ako iz nje nešto naučiš.

Jedno **dijete**, jedan **učitelj**, jedna **olovka** i jedna **knjiga** mogu promijeniti **svijet**.

9. Odaberi rečenice u kojima je uporabljen vokativ.

Ivana je moja prijateljica. Volim kad Mirna sjedi sa mnom.

Ivana, objasni im ovaj zadatak! Danas ću ti, Mirna, kupiti sladoled.

10. Sljedeće rečenice dopuni pridjevima *kameni, zdrav, hrvatski*. Zatim na crte pored rečenica napiši vrstu pridjeva koju si uporabio.

	vrsta pridjeva
_____ učenici vole hrvatski jezik.	_____
Za vrijeme odmora učenici jedu _____ obroke.	_____
Na _____ zidu sjede djeca.	_____

11. U sljedećem su tekstu istaknuti pridjevi. Odredi im rod broj i padež te sva tri obilježja napiši kraticom iznad pridjeva, primjerice N jd. m. r.

Charlie i čokolada

Charlie je samo na svoj rođendan mogao kušati malo čokolade. **Čitava** je obitelj štedjela novac za tu **posebnu** prigodu, i kad bi došao **veliki** dan, Charlieju bi poklonili pločicu čokolade. Toga **divnog rođendanskog** jutra, on bi ju pažljivo spremio u **malu drvenu** kutiju i čuvao ju kao da je **zlatna** pločica. Zatim bi otkinuo **sitan** komadić koji bi bio dovoljan da mu se **divni** okus raširi jezikom.

(Roald Dahl, *Charlie i tvornica čokolade*)

12. Rečenice dopuni komparativom i superlativom zadanih pridjeva.

uspješan	Mnogi učenici žele biti _____ od drugih.
	Često idu na natjecanja i žele biti _____.
dobar	Trebamo graditi što _____ odnose.
	Želim biti tvoj _____ prijatelj.

13. Pozorno pročitaj sljedeći tekst te iznad istaknutih glagola napiši u kojemu su vremenu: prezentu, perfektu ili futuru prvome.

Zagorski voćnjak

Proviri žuti jaglac iz trave. **Zatreperi** radosno lišće mladih breza. Iz daleka gaja **odjekne** cik ptice. No **zadeš** li na svome samotnom putu u zagorski voćnjak, tebi **će se učiniti** da **si ušao** u svijet bajke. Barem **se** meni tako **činilo** kad god **sam svratio** u dragi zavičaj okićen zastavama proljeća.

(Gustav Krklec, *Proljeće u zagorskim voćnjacima*)

gaj – mlada šuma

Riješi sljedeće zadatke:

b) Napiši infinitive glagola u perfektu.

c) Glagole u prezentu preoblikuj u glagolske pridjeve radne.

d) Prvu rečenicu iz teksta napiši tako da glagol u prezentu zamijeniš perfektom.
